

Update på udviklingen inden for palliativ medicin

Tove Bahn Vejlgård, Mogens Grønvold, Bodil A. Jespersen & Per Sjøgren

STATUSARTIKEL

Dansk Selskab for
Palliativ Medicin

Der er i de seneste år kommet øget fokus på betydningen af den palliative indsats for sundhedsvæsenet.

I 2010 publiceredes et studium, hvor patienter med nydiagnosticeret lungecancer blev randomiseret til onkologisk behandling plus henvisning til specialiseret palliativ indsats (SPI) eller onkologisk behandling. Gruppen, der modtog tidlig SPI, levede længere, havde bedre livskvalitet og færre indlæggelser, modtog mindre kemoterapi og var sundhedsøkonomisk mere omkostningseffektiv [1]. Undersøgelsen vakte stor opmærksomhed internationalt.

I Danmark har den palliative indsats udviklet sig hastigt. I 2009 etableredes Dansk Multidisciplinær Cancer Gruppe for Palliativ Indsats (DMCG-PAL), den første tværgående, ikkediagnosespecifikke multidisciplinære cancergruppe med repræsentanter fra de medicinske selskaber og fra andre faggrupper. De første opgaver var udvikling af nationale kliniske retningslinjer og kompetenceprogrammer. Dansk Palliativ Database (DPD) blev godkendt af Sundhedsstyrelsen som national kvalitetsdatabase i 2009 og har registreret alle patienter henvist til SPI siden 1.1.2010. Som en følge af Kræftplan III fra 2010 udgav Sundhedsstyrelsen i 2011 »Anbefalinger for den palliative indsats« og »Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft«. Fokus er tidlig SPI til alle med behov uanset diagnose. Der bør etableres flere specialiserede senge til palliativ behandling og sikres relevant uddannelse af de fagprofessionelle.

I 2012 etableredes ved Københavns Universitet to professorater i palliativ medicin, og i 2013 blev der etableret et professorat ved Videncenter for Rehabilitering og Palliation ved Syddansk Universitet. Der er etableret tværfaglige forskningsnetværk, og i øjeblikket er bl.a. to store undersøgelser i gang. Danish Palliative Care Trial er et multicenterstudie, hvor patienter med metastatisk kræftsygdom randomiseres til fortsat onkologisk behandling med eller uden tidlig henvisning til SPI. Indgang af patienter afsluttedes i 2013 [2]. I DOMUS-projektet, der har udgangspunkt på Rigshospitalet, randomiseres kræftpatienter til ud over onkologisk behandling at få et accelereret udskrivelsesforløb med henvisning til SPI for at tilbringe mest mulig tid i eget hjem. Palliativ medicin blev af LVS i 2013 anerkendt som fagområde. Dansk Selskab for Palliativ Medicin (DSPaM) tildeler fagområdegodkendelse til speciallæger, der har gennemgået den beskrevne

teoretiske og kliniske uddannelse. Der mangler imidlertid uddannelsesstillinger. Den teoretiske uddannelse udgøres af det toårige nordiske specialistkursus i palliativ medicin NSCPM, der blev etableret i 2002. Foreløbig har 40 danske speciallæger gennemført kurset, og ti er i gang. Den organisatoriske udvikling af SPI varierer regionalt.

Det er håbet, at DPD's resultater kan medvirke til at opnå ensartet høj kvalitet. Ifølge Sundhedsstyrelsens anbefalinger bør der etableres døgndækkende adgang til specialniveaue. Der er etableret vagtordninger i flere regioner. Ingen af disse lever dog op til DSPaM's anbefalinger (se DSPaM's hjemmeside: www.palliativmedicin.dk). I 2015 har DSPaM gennem sin repræsentation i bestyrelsen for The European Association for Palliative Care fået organisationens verdenskongres til København.

KORRESPONDANCE: Tove Bahn Vejlgård, Kabbeltoft 25, 7100 Vejle.

E-mail: Tove.Vejlgard@rsyd.dk

INTERESSEKONFLIKTER: Forfatterens ICMJE-formularer er tilgængelige sammen med artiklen på Ugeskriftet.dk

LITTERATUR

1. Temel JS, Greer JA, Muzikansky A et al. Early palliative care for patients with metastatic non-small-cell lung cancer. *N Engl J Med* 2010;363:733-42.
2. Johnsen AT, Damkier A, Vejlgård TB et al. A randomised, multicentre clinical trial of specialised palliative care plus standard treatment versus standard treatment alone for cancer patients with palliative care needs: the Danish palliative care trial (DanPaCT) protocol. *BMC Palliative Care* 2013;12:37.

Montsegur, 2012. I forbindelse med revidering af fagområdebeskrivelsen holdt bestyrelsen seminar i Sydfrankrig.